

ISSN: 2789-4991
ISSN: 2958-9002

Министерство здравоохранения Республики Казахстан
Национальный научный центр особо опасных инфекций имени М. Айкимбаева

ОСОБО ОПАСНЫЕ ИНФЕКЦИИ И БИОЛОГИЧЕСКАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ

Алматы

**Выпуск 5
2023**

МАЗМҰНЫ

ТАРИХ	
Мека-Меченко Т.В., Рябушко Е.А. МУХАМЕДРАХИМ КУАНДЫКОВИЧ ТЛЕУГАБЫЛОВ - ОРТА АЗИЯ ОБАҒА ҚАРСЫ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫНЫҢ БІРІНШІ ДИРЕКТОРЫ	3
ЭПИДЕМИОЛОГИЯ	
Айкимбаев А.М., Тулеуов А.М., Казаков С.В. ИНФЕКЦИЯНЫ БАҚЫЛАУДЫ ЖАҚСARTУ ҮШІН, ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ БРУЦЕЛЛЕЗДІҢ ЭПИДЕМИЯЛЫҚ КӨРІНІСТЕРІНІҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІН АНЫҚТАУ	11
Ерубaев Т.К., Казаков С.В., Айкимбаев А.М., Турлиев З.С., Сайрамбекова Г.М., Усенов У.Б., Нурмаханов Т.И. 1944 – 2022 ЖЫЛДАР КЕЗЕҢІНДЕ АФРИКА МЕН АЗИЯ, ЕУРОПА ЕЛДЕРІНДЕ ҚЫРЫМ ГЕМОРАГИЯЛЫҚ ҚЫЗБАСЫНЫҢ ЖИЛІГІ ТУРАЛЫ ТАРИХИ МӘЛІМЕТТЕР	22
ЭПИЗООТОЛОГИЯ	
Сарсенбаева Ш.Т., Курманов Ж.Б. 2016-2020 ЖЫЛДАР АРАЛЫҒЫНДА АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫ АУМАҒЫНДА БҮЙРЕК СИНДРОМЫ ГЕМОРАГИЯЛЫҚ БЕЗГЕК АУРУЫНЫҢ ЭНЗООТИЯЛЫҚ АУМАҒЫНЫҢ ҮЛҒАЙУЫ ТУРАЛЫ	31
Танитовский В.А. БАТЫС ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫНЫҢ ЕЛДІ МЕКЕНДЕРІНДЕГІ ҮЙ ТЫШҚАНДАРЫНЫҢ КҮЗГІ САНЫН АНЫҚТАЙТЫН ФАКТОРЛАР	35
Мека-Меченко В.Г., Садовская В.П. ҚАЗАҚСТАНДА 2022 ЖЫЛҒЫ ОБА ТАБИҒИ ОЧАҚТАРЫНЫҢ АУМАҒЫНДАҒЫ ОБА ТАРАЛУЫНА ЖӘНЕ ТАСЫҒУШЫЛАРДЫҢ САНЫНА БАҚЫЛАУ НӘТИЖЕЛЕРІ	39
ПАРАЗИТОЛОГИЯ	
Сутягин В.В., Ким И.Б., Юнкина Л.С. ОҢТҮСТІК БАЛҚАШ ӨңІРІНДЕГІ КЛИМАТТЫҢ САНДЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІНІҢ ӨЗГЕРУ ДИНАМИКАСЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ БҮРГЕЛЕР САНЫМЕН БАЙЛАНЫСЫ	47
Кобешова Ж.Б., Енкебаев Д.Е., Шаймерденова Б.Е., Атовуллаева Л.М., Кулемин М.В. ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫНДА АРҒАЛЫҚ КЕНЕЛЕРДЕН (<i>IXODIDA, ARGASIDAE</i>) ЖӘНЕ ҚАН СОРҒЫШ ШЫБЫНДАРДАН (<i>DIPTERA, HIPPOBOSCIDAE</i>) ҚЫРЫМ-КОНГО ГЕМОРАГИЯЛЫҚ ҚЫЗУЫНЫҢ АНТИГЕНІН АНЫҚТАУ ЖАҒДАЙЫ	54
БИОҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ БИОҚАУІПСІЗДІК	
Вилкова А. Н., Мека-Меченко Т.В., Ковалева Г.Г., Бегимбаева Э.Ж., Избанова У.А., Лухнова Л.Ю. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ МЕДИЦИНАЛЫҚ БИОҚОРҒАУ: ӨТКЕН ЖӘНЕ ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ	59
СТАТИСТИКА	
Сутягин В.В., Юнкина Л.С., Мека-Меченко Т.В. АСА ҚАУІПТІ ИНФЕКЦИЯЛАР БОЙЫНША ЭПИЗООТОЛОГИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ЭПИДЕМИОЛОГИЯЛЫҚ ЖАҒДАЙЛАРДЫ СИПАТТАУ ҮШІН БИОСТАТИСТИКАЛЫҚ ЗЕРТТЕУ ӘДІСТЕРІН ҚОЛДАНУ МЫСАЛДАРЫ	63
Сутягин В.В., Ковалева Г.Г., Шагайбаева Г.Ж. ОБАМЕН ЖҰҚТЫРЫЛҒАН ЗЕРТХАНАЛЫҚ ЖАНУАРЛАРДЫҢ ТІРІ ҚАЛУЫН БАҒАЛАУ ҮШІН КАПЛАН-МАЙЕР ӘДІСІН ҚОЛДАНУ	73
БІЛІМ БЕРУ	
Казаков С.В., Ерубaев Т.К., Айкимбаев А.М., Заркыманова А.Т., Лухнова Л.Ю., Сыздыков М.С., Скабылов А.А., Сайрамбекова Г.М. М. АЙҚЫМБАЕВ АТЫНДАҒЫ АСА ҚАУІПТІ ИНФЕКЦИЯЛАР ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМИ ОРТАЛЫҒЫНЫҢ "ОҚУ ШЕБЕРХАНАСЫ" ВОРТУАЛДЫ БІЛІМ БЕРУ ПЛАТФОРМАСЫ МАСТЕР-КЛАСТАРЫНЫҢ ЖҰМЫСЫН ҰЙЫМДАСТЫРУ МӘСЕЛЕСІ БОЙЫНША	79
МЕРЕЙТОЙЛАР	
СЕЙДИМ ӘУБӘКІРҰЛЫ ӘУБӘКІРОВКЕ 85 ЖЫЛ	87
БЕГІМБАЕВА ЭЛЬМИРА ЖУАЗБАЙҚЫЗЫНЫҢ 50 ЖЫЛДЫҒЫНА ОРАЙ	89
РАЙХАН САФАРҚЫЗЫ МҰСАҒАЛИЕВАҒА 65 ЖЫЛ	91
СИЛИНА ЕЛЕНА НИКОЛАЕВНАНЫҢ 50 ЖЫЛДЫҚ МЕРЕЙТОЙЫ	93
ӨТЕПОВА ИРИНА БАЛАПАНҚЫЗЫ 65 ЖАСТА	95
САДОВСКАЯ ВЕРОНИКА ПЕТРОВНАНЫҢ 60 ЖЫЛДЫҒЫНА	97

СОДЕРЖАНИЕ

ИСТОРИЯ	
Мека-Меченко Т.В., Рябушко Е.А. МУХАМЕДРАХИМ КУАНДЫКОВИЧ ТЛЕУГАБЫЛОВ - ПЕРВЫЙ ДИРЕКТОР СРЕДНЕ-АЗИАТСКОГО ПРОТИВОЧУМНОГО НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОГО ИНСТИТУТА	3
ЭПИДЕМИОЛОГИЯ	
Айкимбаев А.М., Тулеуов А.М., Казаков С.В. ОПРЕДЕЛЕНИЕ ОСОБЕННОСТЕЙ ЭПИДЕМИЧЕСКИХ ПРОЯВЛЕНИЙ БРУЦЕЛЛЕЗА В КАЗАХСТАНЕ ДЛЯ УЛУЧШЕНИЯ КОНТРОЛЯ НАД ИНФЕКЦИЕЙ	11
Ерубаев Т.К., Казаков С.В. Айкимбаев А.М., Турлиев З.С., Сайрамбекова Г.М., Усенов У.Б., Нурмаханов Т.И. ИСТОРИЧЕСКИЕ СВЕДЕНИЯ О ЗАБОЛЕВАЕМОСТИ КРЫМСКОЙ ГЕМОРАГИЧЕСКОЙ ЛИХОРАДКОЙ В СТРАНАХ ЕВРОПЫ, АФРИКИ И АЗИИ В ПЕРИОД 1944 – 2022 годы	22
ЭПИЗООТОЛОГИЯ	
Сарсенбаева Ш.Т., Курманов Ж.Б. О РАСШИРЕНИИ ЭНЗООТИЧНОЙ ПО ГЕМОРАГИЧЕСКОЙ ЛИХОРАДКЕ С ПОЧЕЧНЫМ СИНДРОМОМ ТЕРРИТОРИИ АКТЮБИНСКОЙ ОБЛАСТИ В ПЕРИОД С 2016-2020 ГГ.	31
Танитовский В. А. ФАКТОРЫ, ОПРЕДЕЛЯЮЩИЕ ОСЕННЮЮ ЧИСЛЕННОСТЬ ДОМОВЫХ МЫШЕЙ В НАСЕЛЕННЫХ ПУНКТАХ ЗАПАДНО-КАЗАХСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ	35
Мека-Меченко В.Г., Садовская В.П. РЕЗУЛЬТАТЫ МОНИТОРИНГА РАСПРОСТРАНЕННОСТИ И ЧИСЛЕННОСТИ НОСИТЕЛЕЙ НА ТЕРРИТОРИИ ПРИРОДНЫХ ОЧАГОВ ЧУМЫ КАЗАХСТАНА В 2022 ГОДУ	39
ПАРАЗИТОЛОГИЯ	
Сутягин В.В., Ким И.Б., Юнкина Л.С. ДИНАМИКА ИЗМЕНЕНИЯ КОЛИЧЕСТВЕННЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ КЛИМАТА В ЮЖНОМ ПРИБАЛХАШЬЕ И ИХ СВЯЗЬ С ЧИСЛЕННОСТЬЮ БЛОХ	47
Кобешова Ж.Б., Енкебаев Д.Е., Шаймерденова Б.Е., Атовуллаева Л.М., Кулемин М.В. СЛУЧАИ ВЫЯВЛЕНИЯ АНТИГЕНА ВИРУСА КРЫМ-КОНГО ГЕМОРАГИЧЕСКОЙ ЛИХОРАДКИ У АРГАСОВЫХ КЛЕЩЕЙ (<i>Ixodida argasidae</i>) И МУХ-КРОВОСОСОК (<i>Diptera, Hippoboscidae</i>) В ТУРКЕСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ	54
БИОЗАЩИТА И БИОБЕЗОПАСНОСТЬ	
Вилкова А.Н., Мека-Меченко Т.В., Ковалева Г.Г., Бегимбаева Э.Ж., Избанова У.А., Лухнова Л.Ю. МЕДИЦИНСКАЯ БИОЗАЩИТА В КАЗАХСТАНЕ: ПРОШЛОЕ И НАСТОЯЩЕЕ	59
СТАТИСТИКА	
Сутягин В.В., Юнкина Л.С., Мека-Меченко Т.В. ПРИМЕРЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ БИОСТАТИСТИЧЕСКИХ МЕТОДОВ ИССЛЕДОВАНИЯ ДЛЯ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЭПИЗООТОЛОГИЧЕСКОЙ И ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКОЙ СИТУАЦИИ ПО ОСОБО ОПАСНЫМ ИНФЕКЦИЯМ	63
Сутягин В.В., Ковалева Г.Г., Шагайбаева Г.Ж. ПРИМЕНЕНИЕ МЕТОДА КАПЛАНА-МАЙЕРА К ОЦЕНКЕ ВЫЖИВАЕМОСТИ ЛАБОРАТОРНЫХ ЖИВОТНЫХ, ЗАРАЖЕННЫХ ВОЗБУДИТЕЛЕМ ЧУМЫ	73
ОБУЧЕНИЕ	
Казаков С.В., Ерубаев Т.К., Айкимбаев А.М., Заркыманова А.Т., Лухнова Л.Ю., Сыздыков М.С., Скабылов А.А., Сайрамбекова Г.М. К ВОПРОСУ ОРГАНИЗАЦИИ РАБОТЫ МАСТЕР-КЛАССОВ ВИРТУАЛЬНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПЛАТФОРМЫ «УЧЕБНАЯ МАСТЕРСКАЯ» НАЦИОНАЛЬНОГО НАУЧНОГО ЦЕНТРА ОСОБО ОПАСНЫХ ИНФЕКЦИЙ ИМ. М. АЙКИМБАЕВА	79
НАШИ ЮБИЛЯРЫ	
85-ЛЕТ СЕЙДИМУ АУБАКИРОВИЧУ АУБАКИРОВУ	87
К 50-ЛЕТИЮ БЕГИМБАЕВОЙ ЭЛЬМИРЫ ЖУАЗБАЕВНЫ	89
65 ЛЕТ РАЙХАН САФАРОВНЕ МУСАГАЛИЕВОЙ	91
50-ЛЕТНИЙ ЮБИЛЕЙ СИЛИНОЙ ЕЛЕНА НИКОЛАЕВНЫ	93
УТЕПОВОЙ ИРИНЕ БАЛАПАНОВНЕ 65 ЛЕТ	95
К 60-ЛЕТИЮ САДОВСКОЙ ВЕРОНИКИ ПЕТРОВНЫ	97

CONTENT

HISTORY	
Meka-Mechenko T.V., Ryabushko E.A. MUKHAMEDRAKHIM KUANDYKOVICH TLEUGABYLOV - THE FIRST DIRECTOR OF THE CENTRAL ASIAN ANTI-PLAGUE RESEARCH INSTITUTE	3
EPIDEMIOLOGY	
Aikimbayev A.M., Tuleuov A.M., Kazakov S.V. DETERMINATION OF FEATURES OF EPIDEMIC MANIFESTATIONS OF BRUCellosIS IN KAZAKHSTAN TO IMPROVE INFECTION CONTROL	11
Yerubayev T.K. Kazakov S.V., Aikimbayev A.M., Turliev Z.S., Sairambekova G.M. Usenov U.B., Nurmakhano T.I. HISTORICAL INFORMATION ABOUT THE INCIDENCE OF CRIMEAN HEMORRHAGIC FEVER IN EUROPEAN COUNTRIES, AFRICA AND ASIA IN THE PERIOD 1944 - 2022	22
EPIZOOTOLOGY	
Sarsenbaeva Sh.T., Kurmanov Zh.B. ABOUT THE EXPANSION OF THE ENZOOTIC TERRITORY WITH HEMORRHAGIC FEVER WITH RENAL STNDROME IN THE AKTOBE REGION FOR 2016-2020	31
Tanitovsky V. A. FACTORS DETERMINING THE AUTUMN NUMBER OF HOUSE MICE IN THE SETTLEMENTS OF THE WEST KAZAKHSTAN REGION	35
Meka-Mechenko V.G., Sadovskaya V.P. RESULTS OF MONITORING THE PREVALENCE AND NUMBER OF CARRIERS ON THE TERRITORY OF NATURAL FOCI OF PLAGUE IN KAZAKHSTAN IN 2022	39
PARAZITOLOGY	
Sutyagin V.V., Kim I.B., Yunkina L.S. DYNAMICS OF CHANGES IN QUANTITATIVE INDICATORS OF CLIMATE IN THE SOUTHERN BALKHASH REGION AND THEIR RELATIONSHIP WITH THE NUMBER OF FLEAS	47
Kobeshova Zh.B., Enkebaev D.E., Shaimerdenova B.E., Atovullaeva L.M., Kulemin M.V. CASES OF DETECTION OF THE CRIMEAN-CONGO HEMORRHAGIC FEVER VIRUS ANTIGEN IN ARGASS MITES (<i>IXODIDA, ARGASIDAE</i>) AND FLIES-BLOODSUCKER (<i>DIPTERA, HIPPOBOSCIDAE</i>) IN TURKESTAN OBLAST	54
BIOSECURITY AND BIOSAFETY	
Vilkova A.N., Meka-Mechenko T.V., Kovaleva G.G., Begimbayeva E.Zh., Izbanova U.A., Lukhnova L.Yu. MEDICAL BIOSECURITY IN KAZAKHSTAN: PAST AND PRESENT	59
STATISTICS	
Sutyagin V.V., Yunkina L.S., Meka-Mechenko T.V. EXAMPLES OF THE USE OF BIOSTATISTICAL RESEARCH METHODS TO CHARACTERIZE PIZOOTOLOGICAL AND EPIDEMIOLOGICAL SITUATIONS FOR ESPECIALLY DANGEROUS INFECTIONS	63
Sutyagin V.V., Kovaleva G.G., Shagaibaeva G.Zh. APPLYING THE KAPLAN-MEIER METHOD TO SURVIVAL ESTIMATION LABORATORY ANIMALS INFECTED WITH PLAGUE	73
EDUCATION	
Kazakov S.V., Yerubayev T.K., Aikimbayev A.M., Zarkymanova A.T., Lukhnova L.Yu. , Syzdykov M.S., Skabylov A.A., Sairambekova G.M. TO THE QUESTION OF ORGANIZATION OF THE WORK OF MASTER CLASSES OF THE VIRTUAL EDUCATIONAL PLATFORM "EDUCATIONAL WORKSHOP" OF THE M. AIKIMBAYEV'S NATIONAL SCIENTIFIC CENTER OF ESPECIALLY DANGEROUS INFECTIONS	79
ANNIVERSARY DATES	
85th ANNIVERSARY OF SEYDIM AUBAKIROVICH AUBAKIROV	87
ON THE 50TH ANNIVERSARY OF ELMIRA ZHUAZBAYEVNA BEGIMBAEVA BEGIMBAYEVA	89
RAYKHAN SAFAROVNA MUSAGALIEVA IS 65	91
50TH ANNIVERSARY OF SILINA ELENA NIKOLAEVNA	93
UTEPOVA IRINA BALAPANOVNA IS 65	95
TO THE 60TH ANNIVERSARY OF SADOVSKAYA VERONIKA PETROVNA	97